

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 154

JEUDI 26 FÉVRIER 1920

LE COURRIER DE L'OUËST

ÉDITION EN QUOC-NGU'

AN HÀ NHU'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LY: TRAN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHU'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGŨ		TRỌN NĂM..... 3\$00	
		SÁU THÁNG..... 2 00	
		BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA	
TRỌN NĂM.....	5 \$ 00	TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	3. 00	SÁU THÁNG.....	4,50
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15		

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhứt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhứt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MEDICAMENTUEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bồn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bồn hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-thỉnh; nên bồn hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bồn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

GIA MỖI VẺ 0\$30, MỖI LỖ 12 VẺ 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bồn hiệu thì bồn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CẢN PHÒNG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép làm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chơu phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thống độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thí dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh mẽ, luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯƠNG CHƯỞNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, dờn bà dương kinh không đúng, bạch đới xích-đái dờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét mét vàng.

Chẳng luận dờn ông dờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh lờn thấy đều dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-lử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Cho như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rã liệt, lờ tai lờ mắt, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đến hư.

Bồn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiệm Phương kia thế nào hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hữ thì bổ âm, dương hữ thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, dờn ông dờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thất thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bồn dược phòng chẳng ngại công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rã liệt, đi được không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các chứng thứ tích, cốt khí tìm la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đó.

Bất kỳ dờn ông dờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAU-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, hoạt lược thơ cẩu, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm để chữa.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dờn gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chơu bất hoạt. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của Bồn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chơn, hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư Quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn để hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đó nữa. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho ký lưỡng thì bồn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin Quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giới; thì hãy hỏi thăm mấy người lớn chừng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sảng, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rộng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỘNG THUỐC THƯƠNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng dầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng của Langsa và Annam hàng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một đỗi là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm rộng bằng cho lán nước mía. Có bán lẻ, bán sỉ và cho lán về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hòn, tan, tế, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giầy hàm-ét đủ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lán đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khải.

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1. — Chúc mừng năm mới	7. — Về cuộc thương mại
2. — Cây cội nước nguồn	8. — Nữ lưu tương khuyến
3. — Đồng mưu phá kế	9. — Thi tập
4. — Trừ gian siêng luận	10. — Nam-kỳ thời sự
5. — Ít lời cảm tạ	11. — Lạc điệp qui căn
6. — Bạc giấy hai cát	

Chúc mừng năm mới

AN-HÀ NHỰT-BÁO

Cung hỉ tân niên

Kỹ-Mùi (1919) đã trải

Canh-Thân (1920) bước qua

Tính lại tờ An-Hà Nhứt-Báo nay dặng 4 năm xuất bản, cũng bởi nhờ Đồng bang Quới chức Tôn bằng công nhĩ vừa giúp, nên mới dặng vững bền tuần nghiệp. Ôn ấy, Bồn-Báo rất hàm cảm.

Nay nhơn dịp đầu năm mới, chẳng biết lấy chi làm tình, Bồn-Báo tạm dôi hàng kính chúc:

Trước là chúc cho nước nhà:

Phong điều vô thuận

Thánh thọ vô cương

Quốc thời dân khương

Từ di lai cố

Chúc cho viên quan quới chức

Bên Bể, bên Tòa, sở Giao Huân, sở Y-viện, sở Điện tín, sở Trường-tiền, sở Thương-chánh, các Phòng-văn

Trang sự, các tổng, các làng cùng các sở ngoại ngạch văn văn, dặng ca câu Hải-yên, vinh chữ Hà-thành, bát lạng qui linh, trình tường phước lộc.

Chúc cho:

Các nhà soạn báo dặng bút pháp tinh chuyên, quăng khai đàn tri; các nhà đọc báo dặng vinh the an khương văn minh tấn bộ, các nhà buôn bán dặng tài lợi hữu dư, hồng đồ đại chấn; các nhà công nghệ dặng tấn phát kỳ công, thịnh hành vạn sự.

Sau hết chúc cho:

Gia trẻ đều hưởng chữ trường bình Dân chúng thảy ngăm câu thanh trị

AN HÀ NHỰT BÁO

Cây cội nước nguồn

Nơi cổ lệ dùng theo ngày tháng bên An-hịch, năm nhuận thì 13 tháng, năm không nhuận thì mười hai tháng; song kể từ ngày lập xuân thì công cơ là trạm sáu mươi là ngày mà thời, mỗi

năm lại có một lần tết, trên từ vua, quan, dưới từ tông, làng, cùng là dân thứ thân bằng quyến hữu, tốt nhất thì chúc mừng nhau năm mới, thù-tạc nhau năm mới, năm mới mừng tuổi nhau, thêm nhau đáng một tuổi nữa, ngày nay còn đáng gặp nhau trên trần thế dương quang này, hơn vàng ngân lượng, bạc muôn thoi, bởi vậy: ai ai cũng vui lòng mà chờ rước ngày xuân.

Đang kham có nhiều vị hay háo thắng, ít chiêm tiền cổ hậu, lại bảo rằng: Hãy bỏ ăn tết đi, đừng có ăn xài, làng phí tiền bạc, làm nghèo trong xã-hội, để tiền bạc ấy lại mà làm giàu, để tiền bạc ấy lại mà tranh thương với người ta. Than-ôi! Nói như vậy, thì còn gì phong tục của quê hương; tưởng như vậy, thì còn gì nhơn tình của người Annam ta. Phải nghĩ cho người Annam ta, một ngày chỉ tối, một năm 12 tháng làm công việc không nghỉ ngày chúa-nhật, mắng năm cũng không có ngày lễ nào, mà đáng vui mừng chung, nghỉ ngơi chung, như các nước văn minh bên Thái-Tây vậy. Tôi nghiệp! một năm dài dằng dằng, nghỉ ngơi có ba ngày xuân-nhật mà thôi, sá gì dĩa dưa, đĩa muối, khổ thịt, chiết nem, chút đỉnh bánh trái, rượu trà, ta thiết nghĩ lại mà coi, ngày tết của người Annam ta ăn uống, những vật hạng gì mà gọi rằng làng phí, mặc những áo quần gì mà gọi là xa xỉ. Con người ta bắt dắc dĩ mà sanh, bắt dắc dĩ mà sống, ở trên trần gian này, có ăn thì phải có làm, có làm thì phải có ăn. Ôi! xat thật người như ngọn đèn trước gió, linh hồn người như mây nổi bay qua vậy. Ta trách là trách cái nguyên nhơn nào mà làm cho cái kết quả này, không đáng thông minh, dân chúng này không đáng giàu mạnh bằng các nước, ta chẳng nên lấy

sự tốt nhất nghỉ ngơi một hai ngày mà làm sự quan trọng gì trong nhơn quần xã-hội. Vậy thì thêm muối lòng của kẻ tiên nhơn ta, mà lại bạc tình với người thù tạc ta nữa đó.

Nay cũng bước qua năm mới rồi và gặp tiết xuân sang, tiện đây kính chúc các vị viên quan cùng hương chức làng ngày xuân đáng muôn đều vui vẻ. Thấy có người không gạn xét nói rằng: Làng thì chỉ biết việc cho làng mà thôi; chứ không phụ ích gì cho đời, mà cũng không khai hóa gì cho dân. Ô hô! những lời nói ấy, thiệt là lời rất vô căn lại mang tiếng bạc tình với người quê hương ta biết là dưng nào? Tôi xin phản đối lời luận ấy, và tỏ cái công đức dinh diếu của làng cho mà nghe. Mấy ai mà khỏi nhờ làng, làng là quê hương cổ thổ của tổ-tiên ta gầy dựng, cây có cội, nước có nguồn, ai ai mà khỏi sanh trưởng trong làng, từ hồi lọt lòng ra, cho đến thuở bạc đầu, nào dưng quanh nẻo tắc, nào là cùm đá, lùm cây, chỗ ta ra vào, chỗ ta chơi bời, biết bao nhiêu là tình tự.

Ta hãy hỏi thử lấy nhau: ai là người giữ gìn phong tục quê hương ta? Ai là người vi-tri trật-tự quê hương ta? Ai là người kỳ-chư-Thần, bái Xá-Tắc trong quê hương ta? Có phải là công đức và nghĩa-vụ của làng ta chẳng! Bởi vậy câu tục ngữ có nói rằng: làng như vô chứa, làng là cha mẹ của dân, làng là tay chèo của quan, phẩm việc quan, hèn, tan, tể, hình chánh, chỉ cho khỏi làng, vậy mà kẻ háo thắng, người cường từ, gièm nói rằng: làng không phụ ích gì cho đời, làng không khai hóa gì cho dân. Thôi! đừng nói tiến tích chi cho xa, hiện nay cáo nhà soạn Báo chí khỏi nhờ làng, báo nào làng không mua, còn làng nào mà không dự một khoản công-nhò mà mua báo! Tôi nói đến đây, tôi cũng

cho những người không suy nghĩ rồi cười tôi, tiếm tôi những việc nhỏ mọn mà tấn ơn với làng. Thiệt không phải vậy, tôi cũng có nhiều lần trộm nghĩ những lời của người ta diều truỵển đó mà xét đi xét lại, các việc như là việc văn minh trong xã-hội, thì làng cũng không có làm trở ngại gì đến sự tấn hóa của quốc dân vậy.

Xét lại cuộc văn-minh tấn hóa không phải mới biến cải một hai cái một thạch vậy, mà gọi là văn minh tấn hóa, còn sự do nhơn quyền, cũng không nghinh ngan như một gá kia vậy mà gọi rằng sự do nhơn quyền được.

Thôi, tôi cũng chẳng gièm nói chi cho nhiều, mà người ta dị nghị tôi là người khai tộ với đồng bang. Tôi trách là trách những người vong bản, một là không kính trọng người trước, không xưa sao có nay, hai là tỏ cái dinh diếu và công-de của làng, cho những người hay bài bạc thế sự chớ nên nói cho thái-quá mà phải mang chữ vong nguyên do

Huỳnh-vân-Khôi

Dùng mưu phá kẻ

Lúc này là lúc Annam mình dùng bạc, người trả nợ, người thì đóng thuế đất thuế vườn. Bởi vậy bọn khách trú thừa dịp mình cần dùng bạc, cho nên chúng nó đi rao khắp trong làng, mà mua lúa, đầu bán giá mắc rẻ thế nào nó cũng mua, hoặc chỗ nào nó nghe có tiệm Annam mua lúa, hoặc ghe của Annam đến mua thì nó đã leo đến, mình mua mỗi trăm gia giá có cao cho lắm cũng lời chừng 160 đồng, thì nó mua tới 170 hoặc trên số 170, bởi vậy ai ai cũng tham đáng giá mà bán cho chúng nó, nhưng

mà mình bở thờ không rõ cái kế gian của chúng nó. Các quí háo quốc-ngũ kêu rao về sự chệc mua lúa cao giá chúng nó dùng ni ược bạc giả mà mua cũng đã nhiều chỗ rồi như thế: vua Bà-Hương ở làng Tân-Lộc (Cholon) vợ, bà già ở làng Thạnh-Hòa-trung-nhứt, (Longxuyen) Ấy vậy: bọn khách trú đã đi khắp trong lục tỉnh mà gặt găm chúng ta. Nay nghe chúng nó lại bày kế mà mưu Annam (là Annam lúa chệc) cũng rào đi mua lúa, làm như chệc vậy vì chúng nó bị nhứt triền rao khắp nên chúng nó sợ hư kế của chúng nó đi; song chúng nó cũng lựa theo chỗ quê mùa mà gặt găm. Chúng nó đến mua giá cả xong rồi, nó ben hoặc mai hoặc một tới chử lúa, bày giờ nó đưa cho ít chức đồng bạc cộc, tùy theo ý mình muốn bao nhiêu nó liền đưa cho vừa, ngày nó ben cũng ý lời, mà tôi chử, nhưng mà nó để cho chử, ấy là chử lúa ít, còn mấy chử nhiều nó ben chử đong lúa rồi thì tôi. Nó làm như vậy, khi đong lúa rồi, nó trả bạc, như bạc giấy năm đồng thì nó ghiem kiem 10 tấm hoặc mười một tấm, nó cũng kể là 50 đồng, con giấy 20 chức, cũng ghiem 10 tấm hoặc 11 tấm mà kể là 200 đồng còn bạc đồng nó coi cây, mỗi cây là 55 đồng hoặc 60 đồng, để nguyên cây không mở ra nói với mình mỗi cây là 50 đồng. Đó rồi nó nói: bạc đó chủ nhà đem lấy có thiếu thì nó chảm thêm. liền giao bạc cho mình, nó giả đồ chạy hỏi thực bao bẻ biếu làm mau mau, nó làm hồ làng xang. Còn mình mở bạc mà coi thấy dư lật lật đem cất chử có coi đầu nếu coi sợ nó thấy dư mà đòi lại. Ấy là: tại mình tham, mà đầu không tham, lúc tôi cũng khó mà coi bạc. Còn nó chử rồi đi mất. Nếu mấy người mua lúa hoặc chệc

hoặc Annam (lúa chèo) có trả bạc tối như vậy thì là kẻ gian, ít khi thiệt. Vậy làm sao mà tranh cho khỏi? Để làm! Nếu như muốn bán lúa, số bán là bao nhiêu giá là mấy, khi ghe nó tới đong lúa, buộc nó phải đem bạc mà chống trước đủ số nó muốn mua, rồi mình coi lấy bạc cho kỹ, đầu bạc đồng bạc giấy cũng vậy, chẳng nên tin, nếu mình có hồ nghi thì mượn người nào thông hiểu coi giùm, coi xong rồi đếm đủ số đem cất vào tủ, sẽ đong lúa thì vận toàn. Nếu nó không chịu giao bạc trước, hoặc nó giao bạc trước mà lư tới thì làm sao? Vậy thì qua làng gian rồi! để làm, như mình buộc như vậy mà nó không chịu thì lên cho kêu Hương quán, đều bắt, xét ghe nó, thì có bạc giá rồi, còn như mà lư tới nó trả bạc, thì đừng lấy bạc, một phải mơn lư; mà xét coi. Vậy mà nó còn nhiều thế nữa, như thế mình bán một tram giá lúa giá là 160 đồng giao phải chống bạc trước, thì nó đưa cho mình hai tấm giấy 100, biểu thời lại, bạc đâu mà thời? mình đã từng mơn bán lúa chèo! thì nó giả đồ sai đưa bạn nào đó đi đổi, đưa ấy là tấm phúc nó, đi cho tới tới mới đem bạc về, thì cũng là bạc giả đó.

Vậy xin ai này cứ theo lời biện bạch trước đây, buộc người mua lúa phải giao bạc trước lúc chưa đong lúa, song phải coi bạc bằng ngày, chớ nên để tới vậy thì có mưu mà phá kẻ nó mơn nôi, đầu Annam mà không quên cũng làm như vậy mới khỏi bị gạt, rằng mà coi chớng lấy. Đừng nói mua lúa mà thôi chúng nó mua heo cũng phải coi chừng cho cẩn thận, kẻo mà bị thiệt hại, rồi mà làm bạc giả, bỏ thì uổng, còn đem ra mà xài, bị bắt thì có tội, biết ai mà khai ra cho quan truy tầm. Ấy vậy trăm đầu đồ đầu tâm, thì thiệt hại cho mình lắm đó.

Nhứt Phang

Trừ gian siễn luận

Hàng nghe: Nước nhà cường thịnh cũng nhờ con thảo tôi ngay,
Dân chúng bình an vì bởi quan thanh dân chánh,
Cuộc buôn tranh cạnh, phải dùng tư bốn cho đa,
Bình trị gian tà, thì lấy nghiêm hình cho nhất,
Rõ tài hàng mặ, phải cần thủ si khoa;
Tiếm trí giả ngoa, thì lập tuần thành trình thám
Tuyệt đều hà lạm, lương bổng tăng thêm
Bớt thói nghi hém, học hành mở rộng.
Nghĩ mà coi: trong Lục-tỉnh nhiều nhà lương, đồng, cũng nhờ địa mạo, điển phi,
Nội Trung-châu, làm bực văn thi, nhuần gọi Pháp trào bảo hộ.

Xét từ kim cổ biết bao nịnh nịnh trung trung,
Xem những anh hùng chi thiếu lãnh lãnh dữ dữ
Nghe lý phải là trang quân-tử,
Đám đều là gọi dựa tiểu-nhơn,
Tiểu nhơn mà có kẻ vi nhơn,
Quần từ ấy không người bất tử,
Ôu Đại-pháp rộng lòng thương tứ,
Nhưng mà còn thẳng ngoan ngoạnh chi dân.

Nghĩa quân khai cả dạ duy tân, chưa hết đưa bát tuần vương hóa
Bởi vì vậy: nhiều nơi thôn xã, trộm cướp thường thường,
Lắm chốn thị thành oân đồ lắm lắm,
Người buôn bán tách thuyền đi ngàn dặm

Bởi vì sao kẻ cướp dòn dảng?
Người hiền lương vỡ ruộng ở một phang,
Do bà có bọn-gian phá cửa?
Đã làm lúc chú Cai-dồn tìm nhà chứa,

bất cả và phồn,

Càng ghe phen cậu Hương quán bề trí khôn, tìm không ra mối

Vì luật nước:

Bỏn phận lời thời thì có lỗi,

Tuần phòng bề trở lại không dung.

Ấy vậy:

Bọn lung lảng nó trộm sủng lại a tòng,
Dân lương thiện họ sấm vàng thêm ở chỗ

Vì chương hai lẽ: làm cho dân gối vát nằm sương,
Rào buộc trăm đường: khiến cho lính ngăn đồn giữ chớ,

Cướp nhiều sủng, bỏ nó buồm, quan chề dờ, tiếp cứu thì nó bán thiệt thân,

Dân ít roi, để nó đông, chủ lại rằng, truy cang bị thương thì hết mạng,

Bởi đó:

Quân trộm cướp càng ngày càng dặng,
Dân làm ăn thương bữa thương nao,
Ước mong Chánh-phủ trông vào, tăng số sủng để bề gìn giữ, cho những người quân tử, cùng chức việc thăm niên; lựa những người có sáng nghiệp có điển viên, nhưng mà phải, tánh tình lương thiện.

Hoặc mấy thấy Ban-Biện, cùng là Địa hạt Hội-đồng, trong mỗi làng hương chức đầy công,

Hoặc cả, chủ, cùng là hương quán,

Đặng vậy mới để bề buôn bán.

Đặng vậy thì thuận tiện ở an,

Nếu mà có sủng trong làng, lư trộm cướp chẳng hề phá xóm.

Lừa tuy một dóm, không tươi thì cháy hết cả non.

Cop nhỏ vài con chẳng giết dặng ăn lương cả sóc, bề là bề gốc, thì vững ngọn nhánh,

Dân khỏi tuần canh, làng không gìn giữ.

Ngoài an lễ thứ, trong vững qua nguyên
Người dặng bình yên, ơn nhờ nhà nước,
Dưới đã hết lòng ao ước,

Trên chưa mở dạ khoan hồng.

Nghe tin lãnh trăm họ thấy ngóng trông,

Thấy kẻ dứ cả làng đều kinh sợ,

Sáu mươi năm nhờ ơn che chở,

Ba triệu dư cảm nghĩa phò tri,

Hễ là biết chữ an nguy.

Mới khỏi các đều khổ não,

Vì một mối chưa tiêu cướp đạo,

Bởi hai đều chẳng dứt bạc cờ.

Một là trừ trộm cướp dặng không ngờ,

Hai mới hết âm thâm đồ bác,

Nhơn dân mà an lạc,

Quân lính khỏi tuần phòng.

Vậy thì mới hết chòm ong,

Vậy thì mới tiêu xóm kiến.

Lòng người thiện nguyện trời cũng chiếu lòng. Cúi xin lương cả xét soi, dưới dân chúng ơn dày ghi tạc.

Mạnh-Đức

It lời cảm tạ

Hôm ngày thứ năm 3 Février 1920, mười ông Hội-Đồng Địa-hạt (Cán-thor) bày một tiệc rượu khoản đãi viên quan qui chức phạt tội có việc không đi dặng mà chúc mừng; nhưng mà cũng là thăm cảm ơn cô, cấp vậy xin chúc mừng sau đây.

Vả chẳng từ Đại-Pháp qua Nam-kỳ khai hóa cai trị chúng ta, hơn 60 năm tròn, rười nhuần ân đức, bởi ấy lương sông văn-minh bủa tới, ai ai cũng đâm thắm vào mình, đã nhắm lúc phong trào vậy đó, mà người mình ít khi đồng tâm đồng lực, phân phân bất nhứt với nhau, ông ưng vậy, ông ưa việc nó. Bởi vậy bỏ trôi cuộc lý tài, quên nên thương

mãi, để cho khách kiều cư choán nghề buôn gần hết, may nhờ ơn trên Đại-Pháp khai hóa sự học thức, càng ngày càng rộng, chúng ta bỏ lẩn cái tệ cũ cũng nhiều, đang lo mở mang dân trí.

Cớ ấy: trên có mấy ông Hội-dồng quận-Hạt thay mặt cho đồng bào gần bốn triệu. Dưới có mấy ông Hội-dồng địa hạt ra gánh vác trong phần tổng, đã mấy chục năm trường, mà chưa có hiệp tâm hiệp ý nhau, chưa có ái thân ái kỷ tương ý tương y, tuy vậy cũng vui lòng cho dân, có người bảo học, nhưng mà cái sở mộ, cái hi vọng của dân chưa trọn ước. Nay chúng ta gặp một cuộc đáng mừng, lần này chưa thấy, bởi trong hạt Cánh-thơ này, là 10 tổng, nay có 10 ông Hội-dồng địa-hạt dắt cứ một lược, lẽ thì cái trách nhiệm của ai này gánh, hay dân: 10 ông lại liên lạc nhau mà hiệp tâm hiệp ý, chung cùng làm nên một tiệc ăn mừng như vậy, nơi nhà công sở Tân-an, trong châu thành Cánh-thơ, có đủ viên quan quí chức dự tiệc ấy là cái phần phước của dân trong hạt, cho nên mới gặp một hội này, vì mấy ông tinh dân ý hiệp, mà vậy đáng cuộc vui chung.

Tuế thì cái kiến thức, cái sở hành 10 ông như một, chất cũng bảo toàn cho dân chúng, cũng hết lòng trung cùng Đại-Pháp. Vậy trong tỉnh Cánh-thơ đường khai hóa ít một ngày một rộng, cuộc thương trường càng ngày càng tấn phát vững vàng, ruộng vườn, sông rạch kinh đô ít cũng có thể mở mang thêm trộm cướp phải tiêu mòn, như dân ít an cư lạc nghiệp. Bởi cái hiện tượng, trình độ của dân đoàn đã bán khai. Như tổng Thới-Bảo, tại làng Trường-Thành là chốn điển viên trừ mặt lại cách xa tỉnh thành 23 ngàn thước, song Hương

chức biết lựa người mà công cử là M. Thanh dâng tái cử đây. Còn phần tổng Thới-Bảo là 10 làng, trong 10 làng không có ai đủ sức ra tranh chức Hội-dồng sao? như bởi lúc phong trào tiệm tấn cho nên bàn hội tế lựa dâng M. Phương là người bác học nên các làng rập mà công cử, dâng trao cái trách nhiệm ấy cho một người xứng đáng đó thôi. Còn 8 tổng thì 8 ông cũng là người danh gia phiệt duyệt có chí nhiệt thành sáng lòng khẩn khái kinh tế chỉ tài cho nên mới dặc cử đây. Vậy thì đáng khen đáng mừng đáng vui lắm. Tuy là mấy ông chưa thi thử đều chỉ cho trọn tình trạng của dân sở vọng lâu nay, chỗ trước đã thấy đồng tâm hiệp nhất, là đều tỏ tường hôm nay đã thấy chúng trí rồi, mới dâng như vậy, ấy là đều mọn, chỉ như việc ích nước lợi dân thì lo chỉ mà không thành, chắt sao 10 ông đây đã nhiệm gió Âu sóng Mỹ, nên mới hiệp chúng mà dân cất lại, ông coi trước, ông xem sau, vậy thì nước mau giàu, dân mau mạnh, thì chúng ta cũng nên vui mừng mà chúc cầu cho 10 ông Hội-dồng Địa-hạt sức khỏe, sống lâu, dặng gánh lo cho tròn cái trách nhiệm giữ cái phương châm quyết đoán. Bởi chúng ta đương kiếm từng sự cùng chánh phủ không thể nào lo cho kham cái lối điều dặc dân lành trong bốn tỉnh. Bởi cớ ấy nên chúng tôi cũng hết lòng, vui vẻ xin mười ông Hội-Dồng nhất tâm cộng biểu mà diễn dịch cho xứng đáng đều của chúng dân trông cậy đó. Thận hạnh, thậm vọng...!

Chúc Đại-Pháp vạn tuế,

Chúc Nam-kỳ vạn tuế;

Chúc cho dân bốn tỉnh lạc nghiệp an cư (CANTHO) Cao-minh-Chánh, *lettre*

kinh chúc

Cáo bạch

Kính cùng Lục châu chư quân tử rõ nhà in ngành của nhà In Hậu giang (Imprimerie de l'Ouest) bày lâu lập tại Châu-Thành Bắc-liêu nay đã dời về Cánh-thơ rồi.

Vậy chư tôn ai muốn mua sách giấy, viết, mực, hoặc là muốn in thiệp, thơ, tướng truyện văn văn... xin gởi ngay cho M. Trán-dắc Nghĩa chủ sự ăn-quản Hậu-Giang tại Cánh-thơ mà thương nghị. Giá cả tính nhẹ hơn các nơi.

Nhà in Hậu-Giang Kính cáo

Bạc giấy hai cắt (0\$20) CỦA HÀNG-BẠC ĐỒNG-DƯƠNG

Hiện nay Hàng-bạc Đồng-dương đương luo luo mà ban hành bạc giấy mỗi tờ hai cắt (0\$20) cho thiên hạ thông dụng.

Bạc giấy ấy kiểu giấy đồng như giấy Mandat giấy thép, mà mỗi một mặt đều có hình vẽ khác nhau.

Bề mặt. — In làm hai màu: màu vàng và màu tím. Cái khuôn và chữ thì in bằng màu tím, màu giấy ăn vàng, ngoại trừ ba cái khuôn nhỏ trong khuôn thì màu giấy trắng.

Chữ in bên bề mặt như vậy: trong cái khuôn nhỏ phía trên thì có mấy chữ « Banque de l'Indochine ». Chính giữa thì: « 20 cents payables au porteur en Indochine en espèce ». Bên tả: Un administrateur: B. Hély d'Oissel — Bên hữu: L'Administrateur-Directeur: S. Simon. Ở phía dưới khuôn số giấy có 7 số. Nơi

khoản hai cái khuôn nhỏ hai bên thì mỗi bên lại in một số « 20 ».

BỀ TRÁI. — Hình vẽ cùng chữ in đi cùng bằng màu tím in trên giấy màu trắng. Hình vẽ phía bên này lại vẽ một cái khuôn theo diện Cao-Man, vẽ hai cái cột trụ đôi lình con rắn Naga bắt vắn chính giữa có một cái đầu trụ nhỏ. Chữ in chính giữa khuôn như vậy:

Decret du 3 Avril Emission autorisée de 6 Octobre 1919. L'Article 139 du code pénal punit des travaux forcés à perpétuité ceux qui auroient contrefait ou falsifié les billets de Banques autorisées par la loi ainsi que ceux qui auroient fait usage de ces billets contrefaits ou falsifiés.

Dưới chơn mỗi trụ nối trên đây lại có hai cái khuôn nhỏ đối nhau trong mỗi cái khuôn đều có in một số « 20 » bằng chữ đậm.

— Giấy lấy bề dài 92 li bề ngang 58 li.

Hỉ tin

Bổn-Báo hay dặng tình mừng rằng: Chánh-thất của ông Nguyễn-hữu-Thước (vào bộ Langsa) điển-chủ tại Phụng-hiệp (Cánh-thơ) đã hạ sanh hôm ngày 14 Février 1920, tại nhà Bảo sang Cánh-thơ, một đứa con trai rất nên tươi tốt.

Bổn-Báo kính đôi lời trước mừng giùm cho ông Nguyễn-hữu-Thước: gia đình hậu phúc, hi kiến kỳ nam, sao chúc cho mẫu-tử dặng trắng kiện tỉnh thân, nhưt món an hảo

An-Hà Nhựt-Báo

Về cuộc thương-mại

Thoi-Giai le 14 Février 1919

Kính

Thăm Ông chủ bút báo An-hà cho đăng chữ khương ninh trường thọ và quý quyền Ông đăng cân phước lộc tam đa.

Sau đây tôi xin Ông rộng lòng đùm bọc giúp đỡ bài này trong báo Ông cho lục châu xem chơi.

Nguyên tôi là người ở hạt Bạch-giá đến tại làng Long-tuyền nơi hạt Phó-thọ mà thăm bà con; tôi có đến tiệm Nam-hoà mua 2 ve rượu chát tôi thấy người chủ tiệm mua bán rất vui vẻ lại có tánh thiện hiền đãi sĩ bạn đồng bang, nên tôi ngồi hỏi thăm việc mua bán ra thế nào? và của ai lập ra? thì chủ tiệm tỏ với tôi rằng; tiệm này bán lại trong 40 cái nhà xung quan xóm đây dặng liên tiếp mà mua bán với nhau cho khỏi bị khách kiêu cư khi dễ. Tiệm này làm nên ra là nhờ có thầy Giáo Trần-bửu-Dương có lòng nhiệt thành ra kêu rủ gần 2 tháng mới nên việc; đương nói tới đây thì kẻ có ngời đến mua bán rất đông tôi bèn hỏi mấy người đó thì người nào cũng nói có hùn vào hết, nên tôi thấy vậy rất nên kính phục cái xóm Phó-thọ người tuy nghèo mà có lòng ra tranh cuộc thương mại thiệt đáng làm một cái gương tốt cho xóm khác đó!

Sau đây tôi xin chúc cho tiệm Nam-hoà mua bán mau tấn phát.

Nay kính

Bạch-giá, Nguyễn-quan-Huy
(dồn kính)

Thông Tri

Quan Tham-Biện chủ tỉnh Cánh-thơ, chủ ý muốn làm một cuốn sách để chép những lý lịch cổ tích nhơn vật trong

liều từ xưa đến giờ kể truyền nhau cho đủ lớp.

Vậy ai có những truyện tích chi hay, hữu ích về nhơn vật, thổ sản, truyện đạo đức cũng truyện biến ngôn vân... xin gởi đến cho quan Chủ Tỉnh nói cho toàn thể, mà giúp sức cùng ngài đăng chép thành cuốn sách cổ tích nhơn vật trong tỉnh Cánh-thơ để làm kỷ niệm lâu đời.

Lời ví dụ: Như xứ Bình-thủy, Tràôn, Cánh-kê v...v...thuở Tiên-Trào kêu là xứ chi, có nhơn vật nào phát hiện tạo thời thế chi hữu dụng, đến ngày nay canh cải là mấy lần vân...vân...

Xin do theo đây mà biên cổ tích nhơn vật, đạo-đức cũng là truyện biến ngôn trong xứ, nếu truyện nào mình thông thuộc đủ gốc ngọn đầu đuôi.

Một cuộc xổ số

Mới đây Quan Tổng-Thống Đông-Dương có cho phép hội «Comité central de la journée des régions libérées» tại Hà-nội mở một cuộc xổ số tại Tonkin dặng lấy tiền gởi cho Hội «Comité du Secours national» tại Paris.

Định bán 50.000 số, mỗi số là 0\$50
Cho trúng 158 số chia ra như sau đây:

1 số độc đắc trúng dặng.....	4.000\$00
1 số thứ nhì trúng dặng.....	1.000 00
1 số thứ ba trúng dặng.....	500 00
5 số, mỗi số trúng dặng.....	100 00
50 số, mỗi số trúng dặng....	20 00
100 số, mỗi số trúng dặng...	10 00

Định cuối tháng Avril 1920 thì xổ.

Nữ lưu hương khuyên

Ước lòng nên phải nói ngay

Phủ người chê dũ khen hay thích tình

Gái thì có một chữ tình

Giữ mà chẳng ven uổng sinh thay là

Cả kêu này bạn quần xoa

Khả tủa sửa bớt thôi là xưa nay

Tiếng kèn khuyên gái ngoài tai

Thì là khỏi mắc những trại đang thời

Lời hèn hiền bạn xem chơi....

Tiền thiệp viết bài này ra đây chẳng có ý xiàng tạc cùng nhạo bêu chê bai ai cả thấy. Vì tiền thiệp thấy phần nhiều bạn nữ lưu đang thời coi chữ tình làm nhẹ, xem chữ tiết như không, làm cho nhục quốc thể, xấu quẻ hương, nên tiền thiệp chẳng hổ phạo dốt nát quê hèn, đôi lời khuyên bạn gái.

Ở chị em ơi! Khuyên khá sớm ba lo bày liệ, giữ cho tròn chữ hiếu chữ tình, dặng như vậy thân gái mới vinh, dễ tiếng tốt ngàn niên phong tưng: Bớt bớt thôi soi gương đánh phấn, năng năng trao tứ đức tam tưng, ấy mới là chẳng hổ gái nam trướng, vậy mới dặng thơm chung cùng cả nước! Chị em ơi! la chi kẻ hương xông xạ ướp, cũng hạnh kia thừa thoát tợ hàng rào. Ngày chuyên lo binh dân chuốt trâu, đêm đem cái má đào rao bán; công sanh để đường nuôi bao quảng, ơn dai mang mười phảng đầu màng, miêng là cho phỉ chi hưởng nhan, nào có sợ hổ hang với thế.

Người dưng ấy biết bao xiết kẻ, chớ gái hữu trình khôn dễ tìm ra. Mấy ai tròn dục bốn tưng ba, phần nhiều gái mua hoa bán nguyệt. Trách sao chẳng gìn tròn chữ tiết, ham chi dục hue nguyệt, nguyệt hue, người mất trình thiên hạ thấy cười chê, gái thất tiết người trẻ kẻ nhúng. Nói cho phải, cũng hiểm chị úp voi bằng thùng, ngó đầu

ràng miệng kín ai hay. Thật là tệ, há quên câu rừn có mạch, vách có tai, phải rõ chữ trái gái khó đầu.

Chị em ơi! Từ rày khá lánh chửa thói xấu, nết là dâm bĩ lậu tránh xa, vậy mới là, chẳng hổ sau phận gái nam ta, không then mất dờn bà nước Việt. Chị em nghĩ lại đó mà coi, mình nào phải mất dờn tai dục, để chận cho chúng nhiet chúng khinh. Phận dờn bà có một chữ tình, không giữ ven uổng sinh trên thế. Dục kèn quyền mắc ai trời kẻ, lời yển anh khuyên để ngoài tai, mưa lâm nghe tiếng vẫn tiếng dài, e mắc bợn ba nài mà chớ, chừng rõ lại ăn năn đã lỡ, mang danh ở khôn gở chị em ơi! Chừng biết khôn thì sợ đã rồi, tay chằm nhúng khó thời chời rửa... Kia hiểm chị không chống có chửa, mắng nguyệt rồi nào thừa con ai. Bởi tại mình ham cuộc trái gai, nào có phải tại ai xuôi biếu. Vậy thì: gương trước mặt chị em đã sớm biếu, lựa là, cần thiệp đây chi biếu hay sao??? Chị em ơi! Thiếp chình xin, ở làm sao cho rạng vẻ gái nam trướng, đừng cho, người đi quốc trông ào lao biếu.

Lời hèn cố hiền, cho bạn gái xem chơi.

Madame Bạch-Tuyết

à Cairăng

Ai tin

Bốn-quán mới tiếp dặng tin buồn rằng: chánh thất của M. Nguyễn-quang-Trường Diên-chủ tại làng Tân-quê (Cánh-thơ) đã từ trần trong đêm mồng 4 tháng giêng này (23 février 1920). Hưởng dương được 36 tuổi.

Vậy Bốn quán kính đôi lời trước xin phân ưu cùng M. Nguyễn-quang-Trường

và bửu quyền, sau cầu chúc cho hương
hồn linh phụ nhưn đăng khoái lạc cõi
bồng lai, an nhàn nơi cõi thọ.

An-Hà Nhựt-Báo
Huy luy kinh diều

Thi tập

XE MUI THƠ

Xe mui thú vị gắm nên mầu
Đưa rước sang hèn khách quận châu
Sắp đặt yên đai ngoài mặt khẩu
Giữ gìn giếng mối cả tay thân
Chớ che đá toại bề trên dưới
Kém chề thêm tường ngõ trước sau
Nhiều lúc nhà quan mà cạy đến
Cắm roi ngồi trước án công hầu

MAY BAY THƠ

Khen ai học thức lắm công dày
Chế tạo bày ra cái máy bay
Vụt vụt thẳng xông ngàn dặm đất
Phân phần nhẹ tách chín tầng mây
Còn, Kinh, vùng vẫy may bì kiếp
Yến, Tước, đua bơi khó sánh tay
Du-Từ nay còn xem căng ngán
Thiệt là đại ích của phương tây

(Mytho) Xuân-Ngươn

TỰ THUẬT

Hàm mảy thu rồi trái bước qua,
Tình riêng thêm ngbi then cho ta!
Nhưng làm đòi nghĩa ơn đến đáp,
Nào ngờ nhà quyền kỳ hạt xa;
Si hoạn lâm công hầu cửa không;
Đường danh nhiều nỗi chốn sân cha;
Mây xanh cung kim chưa yên phận?
Tháng lung ngày qua tuổi thấy già.

Ô-môn: Nguyễn-hữu-Phước

HÒA VẬN

Thiếu quang thấm thoát lại rồi qua;
Ngay thảo lợt suy hồ phôi ta!
Xót-dạ Đình-kiên thêm áo náo!
Chạnh lòng Trắc-Dĩ tui quê xa!
Keo sơn hết tướng như Lôi Cảnh,
Tri kỷ khôn trông thề Quảng-nha
Sầu bạc càng đầy riêng lượp lượp
Nỗi thương từ mẫu, nỗi thân già!!!
Ô-môn: Trần-văn-Hương tự Hồng-Hoa

TỰ THUẬT

Không ham giàu có, chẳng màng sang,
Giáo huấn cần chuyên thú cũng nhân
Bao biếm trời ai bao biếm thế,
Thị khi thay kẻ thị khi đoàn.
Con trăng nhám bóng cây mai bạc,
Di gió đưa đơm đóa cúc vàng.
Cánh một mà người tình dễ một,
Kẻ thì vui sướng kẻ sầu than.

Bá-ngộ-Mai à Cairăng

HOÀI TÌNH NHÂN

Một mình thơ thán chốn biên tây,
Chạnh đến tình nhân xót dạ này;
Mới thăm bên lòng không thể gỡ,
Mạch sầu bạn biệt khó làm khuây.
Ngựa nghiêng trướng phụng trời ơi hỡi
Hoàng hoai màng loan đất dễ hay;
Ngắm nguyệt trông tình rơi mấy giọt,
Xa nhưn cách nghĩa lưỡng châu mây.

Bá-ngộ-Mai à Cairăng.

PHỤNG HOÀ NGUYỄN VẬN

Ác vàng đã khuất nhứt trăm tây,
Ngoạn kiển xem hoa giải muộn này;
Mai cách cúc tình mai trách phận,
Cúc xa mai nghĩa cúc nào khuây.

Năm canh giết mộng chàng đầu biết,
Sáu khắc mơ màng bạn dễ hay;
Anh hỡi Ngộ-Mai anh có thấu,
Vị ai em phải chịu nhẩn mây.

Mlle Hồng-Cúc à Cairăng

LỜI KHEN THUỐC Vạn Linh Tế

Truong-lac (Cantho) le 4 janvier 1920

A Monsieur Trần-dân-Nghĩa
Quản-lý ấn quán An-hà

Kính thăm ông chủ Tiệm Quản-lý An-
hà, và quý quyền an hảo, sau này tôi tỏ
các việc cho ông rõ:

Nguyên-tôi đau đã 9, 10 tháng mà
Thấy thuốc coi không biết đau bệnh
gì, thiệt đau bệnh lạ lùng, ăn ngủ, đi
chơi, và hút thuốc diều cũng đắng lắm
công việc không đặng, hay mệt, trong
mình nhưt nhói mỗi mē el. lu không đặng
1 ngày 1 đêm o mất sức nhiều quá, và
vàng da, tôi cũng có uống thuốc Tây v.
Nam cũng tốn bạc chục mà cũng trở trở
bệnh cũng còn bệnh, tôi lấy làm tức trí
quá mỗi ngày đều mỗi xem Báo thấy
của ông hiệu là Vạn-linh-Tế, tôi mới
gởi cho bà con đến tiệm ông mua thử 4
Tế uống thử coi thiệt quả là quới Được
Vạn-linh-Tế, trừ dặng những bệnh tôi
nói trên đây, lúc tôi uống nó vô nó trục
dặng một bầy Độc-trùng me và con dặng
15 con, thấy hình chúng càng ghê gớm
lắm, và trừ dặng bệnh tả, và bệnh kiết,
rất thần hiệu lúc ấy tôi gởi cho bà con
tôi mua thêm 6 tế nữa cộng là 10 Tế,
thì nội bà con và gia quyến tôi đều
dùng luôn qua ít tuần coi lại người nào
cũng đều bồi bổ thân thể trắng kiện
mạnh mẽ lắm.

Tôi rất đáng khen ông khéo tiếm
thuốc tốt mà bán rất nên công hiệu
thiệt là, Lữ dụng; Lữ công, Bá phát
Bá trúng, chẳng sai lời ông dặng báo,
Tôi mang ơn ông rất nặng, chẳng biết
ấy chi mà đến ơn ông nên tôi kính cáo
cùng lục châu chư quân tử, ai có bệnh
như tôi vậy hãy xin mua thuốc của
quán An-hà kêu là Vạn-linh-Tế, mà uống
tôi dám đoán chắc là trừ được bệnh ấy
chẳng sai.

Nên tôi xin ngợi danh tiếm ông cho
Lục châu chư quân tử rõ mà dùng thuốc
thiệt hay.

Kính tặng:

Cựu xã trưởng Mai-tấn-Sử
Cantlo

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 14 f 50
Đồng-Đương..... 14 50

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và
trả bao-lại. Từ 7\$50 tới 8\$ 00 tùy theo
thứ lúa

BỊ XE HƠI CÀN CHẾT

Ngày mồng 3 tết (22 février 1920) xe
hơi của Mái-chín-Sây ở Cai-Tắc chạy ra
Cầnthơ, dọc đường cang nhăm 3 đứa con
nít, một đứa 9 tuổi bị vít nặng phải
chết liền, còn 2 đứa, (1 đứa 8 tuổi, 1
đứa 3 tuổi) vít tích nhẹ còn nằm nhà
thương dưỡng bệnh.

Nghe lại: xe này đang chạy, ruồi nó bấn, xe quấy, chauffeur giữ không kịp rần vô lẽ đường cằng nhăm 3 đứa nhỏ. Vụ này quan còn đang mở dăng tra vấn. Lỗi ở ai chưa rõ, song rất thương xót cho trẻ 9 tuổi này, không đau mà thất...

CHÉM RỒI CHỊU.....GIỎI...!

Cũng trong ngày mồng 3 Tết, tại làng Tân-quới (Cántho) tên Nguyễn-văn-Hồ 41 tuổi, lúc đi thăm ruộng ngoài đồng thỉnh thoảng bị tên Bầy rình chém nhiều vết nơi cánh tay bên tả, và chém dục nhương rất sâu. Chém rồi tên Bầy chạy trốn mất. Làng xóm kiếm không được, chừng chờ tên Nguyễn-văn-Hồ tới tòa thì thấy tên Bầy vào chịu với quan Biện-Lý rằng có chém tên Hồ; vì tên này chửi máng nhục mạ nó.

HOÀ HOẠN

Ngày 27 Janvier 1920 lúc 3 giờ khuya tại chợ Cầu-kè lửa phát cháy phía sau nhà tên chèo Trần-Xuân, lửa lúc bạo phát cháy luôn 16 căn nhà lá và 2 cái nhà ngói. Nhờ sức giới của quan Huyện Lý chủ quận Cầu-kè và chức việc làng Ân-Phụ cùng dân tình tận tâm cứu chữa, chẳng chỉ Ba-hỏa đã tung hoành hơn nữa rồi...!

Sự tổn hại phỏng tính chừng 14.000\$00

Lạc điệp qui căn

(Tiếp theo)

HÔI THỨ HAI

Vì thảo ngay Anh-Tuấn phải nghinh hôn
Phiền đến bác Bạch-Mai toan thượng lộ

Khi Anh-Tuấn bước ra khỏi ngõ,
Thiểm-Bia vào hỏi rõ Bạch-Mai, hỏi giờ
em chuyện vãn đông dài, sao? đều hơn

thiệt nói qua nghe với?— Này thiêm ôi
lính sau trước chàng không dời đổi,
nghĩa sắc-dinh khẩn-khẩn một lòng, bởi
vậy cho nên, chàng tá tởm mấy chứng có
thiên-công, dặn tôi giữ chớ hòng sai
thất.—Phải má, người quân-lữ một lời
ký xuất, bốn ngựa khó ruổi dong, vậy
thời thời, con hai em hãy giữ tấm lòng,
chữ hội hiệp còn mong cố thuở.

Đây nè: nhiều tích cũ tao còn ghi
nhớ, để cho tao kể đỡ mấy nghe, buổi
xưa kia Minh-Đế trị vì, có Thái-Tử non
xanh sấn bản, trời trưa bóng tằm nhà
đục nắng, gặp Dương-Ngọc gái nghèo,
ngài động tình buồn tiếng gheo kêu,
một lời hứa ngày sau chẳng phụ, chừng
ngài dặng lên ngôi cửu ngũ, rước về
trào phong chức Mẫu-nghi, tích Đông-
Thánh sách hơi còn ghi; dòng họ Lục-
Vân-Tiên chữ đặc, cùng Kiều thị Nguyệt-
Nga gần chắc, nghĩa tào khương tự sắc
tự đình, biết mấy phen chiêm nổi từ
sinh, sau gặp vận nghinh hôn rục rở.
Đó, em hai nghĩ mà coi, biết bao chuyện
duyên duyên nợ nọ, có oan gia mới nên
vợ nên chồng, còn nhiều chuyện bướm
ong, trước trăng gió sau ra vàng đá.—
Lời thiêm phân phải quá, thôi thôi, cháu
cũng nhăm mắt, để mà coi thá sạ đường
bao?... ủa này, mắng luận bần mặt
trời xuống ba sào, thừa thiêm tôi về,
bữa nào rảnh cháu vô sẽ tiếp.....

Nhắc lại: trong ngày đó cũng là sấn
dịp, rồi rảnh việc gia đình, Huỳnh-ông
bèn hỏi trẻ gia đình, kêu Anh-Tuấn hỏi
thăm bề nghiêng bút, thể thường ví: hễ
sự ruổi hay ngựa cái lúc, Anh-Tuấn
đang chuyện-vãn với Bạch-Mai, bởi
vậy chỗ nên, kiếm nhà trong rồi tới nhà
ngoài, Huỳnh-ông-Tuấn bình bài chẳng
thấy...! Ông cả giận xung tam ó dầy,
xách cây hèo ra ngỏ đứng trông, cũng
đang cơn thanh nộ trong lòng, mắt

chăm chỉ miệng thì la ó, (ông cả giận
kêu Anh-Tuấn, Anh-Tuấn... lớn tiếng
lầm) khiến cuộc ruổi thẳng Yếu đến đó,
tánh thầy lay bầy tổ đầu đuôi, thừa ông,
cậu hai còn ở lại nhà tôi, đang nói chuyện
với má tôi, ủa quên... với một chị....
ông cả chặn hỏi chị nào? thừa một chị
cái môi đỏ đỏ (là vì hơi nó đi chơi nó
thấy Bạch-Mai ăn trầu cái môi đỏ đỏ) Yếu
vừa giũt ông cả kêu bớ nhỏ, vào nhà
ông hỏi rõ - ủa hao, cậu hai mấy nói
chuyện hơi nào, khai cho thiệt kẻo ông
đánh chết.

Thằng Yếu sợ ngọn ngành thừa hết,
việc cậu hai tôi gặp nhiều khi, tới nhà
tôi chẳng biết nói giống gì, chung vô
phòng với chị... rồi cứ râm rì ở trong.
Nghe nhỏ nói lòng thêm nổi nóng, ông
cả bèn hỏi đóng một lời, vậy chớ chị...
chị nào mà mấy chẳng biết người, ai
dắt tới dặng chuyện trò cùng Anh-Tuấn?
Hỏi đến đó thằng Yếu chết cứng, bầm
lặng ông: chị đó tướng cao cao da trắng
mặt tròn, giống hình như chị chữa
có con, không rõ chỉ có chống hay
chăng...! (lời nói của con nít) nghe lời
nói: nín cười không dặng, ông cả cười
một chực rồi lại giận, bèn xam xam đi
thẳng nhà sau, bà cả đang hơi trẻ tươi
rầu, ông bước lại đuôi đầu phân ráo,
mụ khéo sanh thứ đồ nghiệp báo, bẻ
kính sứ không lo, lo gió trăng hoa nguyệt
chuyện trò, nó muốn hư rồi, làm bại
hoại lòng môn tử dục, nghĩ càng giận
giận rồi lại tức, cũng bởi mụ hay cưng,
hề rầy la thì mụ hờn mừng, bây giờ đó:
nó tát tẻ lão đã hết tướng. Ông này nói
bởi nghe phát chứng, con mụ nào dám
bướng làm nhây, để tôi sai kêu nó về
đây, nếu quả quyết ông phân thầy tôi
cũng chịu. Trẻ bầy kêu sáu Khùng ra
biểu, mau kiếm Anh-Tuấn đem về, sáu
Khùng nghe lời dạy chạy lia, ra khỏi:
ngõ, gặp Anh-Tuấn ở đằng kia đi lại,

cậu oải không xong rồi! Việc của cậu ông
nghe không sai, bị thằng Yếu nó khai
ráo khúc nôi, bởi vậy ông bà rầy rỗi
mới dạy tôi, đi kêu cậu về cho ông hỏi.
Nghe lời nói như tơ vô rồi, biết cậu ai
gỡ mối họa này, Anh-Tuấn đứng làm
thình một hồi.....thời thời đánh liều
mày ruổi ruổi may, ta phải vào đó, đầu
tha giết mặc tình cha mẹ... nói rồi
bước vô nhà.....

(Sau sẽ tiếp theo)

P. K. X.

Cáo bạch

Có bán cang
viết "PORTE-
PLUMES À RÉSER-
VOIR" ngòi viết
bằng vàng thiết
cao "PLUMES EN
OR CONTRÔLÉ"
không sét,
không mòn. Có
khẩu (AGRAF)
một đầu thibút
viết, còn đầu
kia thì viết chì
(PORTEMINE); có
phụ thêm 1
hộp nhỏ đựng
năm cộng chì
để thay. Cây
viết này nếu
gìn giữ xài
mười năm
không hư.

Xin đừng
tưởng rằng cây
viết này giống
theo cang viết
năm cái, một
đồng của khách
bán đó.

Mua về, nếu
xài không dặng
không xứng
đáng với đồng-
tiền thì trả lại
Bản hiệu sẽ trả
tiền lại đủ.
Giá một cây
là (có hộp, có
comptegoutte)
4\$50
Mua nguyên lỗ
về bán lại càng
lính giá nhe
hơn nhiều.

Trữ bán tại
nhà in An-Hà
CANTHO

Bạn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bạn hát xiết Annam đến nay gần đúng 1 năm rồi thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, doái nghĩa Đồng bào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bạn chúng tôi làm tuồng dặng êm tại đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ở đây, chúng tôi thâm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dựng một bạn hát xiết khi cụ suong tức như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: bắt cầu lợi cầu danh, muốn lập thêm bạn hát xiết của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tuồng chọn người cho thuần thực ngỗ ngoại bang trông vào may mà dặng đẹp mắt ngợi khen, thì tiếng thơm cũng bay lầy cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bạn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp loan tài nạp dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà báo luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites à Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Nam Bắc Ai

Kính trình cùng quý vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lò-tiên và các thứ xà-hong.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lè.

Người Quán-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ít nơi bì kịp!

Cúi xin chư-vị đồng-bào, mở lòng đoan thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lập sông, phá núi, dầu làm như chơi!

Monsieur Lê-Mai, Quán-lý

Nam-Bắc-Ai

Pos'te de Trà-ôn

Kính đón

Mấy ông Chủ-bút Nhựt-trinh quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Rượu Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kén hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền lausa (1 million et demi de franes)

Vì nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội đường niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sur A. Viviers tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bắc thảo lai.

Ài muốn mua xin do nơi M. Pierrat Payeur à Cantho.

Trường Vô Văn

Cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngủ tại trường
12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

Học ngoài.....4 \$

Bữa 1 tháng chạp Annam bài trường

Bữa 1 tháng giêng Annam tự trường

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRAON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giầy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý

Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiêu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$ còn tài sảng tnhội hết thấy giá dặng 50\$00 đều tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hội đều chi xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt ròng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán dặng kiếm tiền buôn hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khởi trả tiền trước, bán dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng dặng, thì gửi trả lại cho Bồn-hiệu cũng dặng vậy, miễn là về còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại háp mười Mỹtho số thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xằng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vài-co cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sảng trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sớ đất khác kề cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán. Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ài muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sớ Nhựt trính An-hà tại Cán-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Túc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đáng hay: tại tiệm tôi có là n mà đã bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điêu thảo mộc theo là nhân hiện, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chân dung nhấm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bố, nước thuốc mực Tàu, viết chỉ than, hoa biếu hiện và tranh, hoa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

Trương-Ngọc-Giư cần khải

Phở cáo đóng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quan,
Tại Cánh-thơ, tạo sang đến rày,
Lục-châu quân-tử, ờ đây
Mãn-cầu mua giúp, ngày nay thành bành,
Thành-bành dâng cửa hàng rộng mở
Mây sấm thêm, thấy thơ tin rờng,
Lầu in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
thiệp-tau.

Toa, số, bộ, làm càng kỹ lưỡng,
Chắc lại bên chẳng nhường của người
Nói chỉ sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sư ký Đại nam.
Toán tra Pháp lý, dạy kham,
Cách thi hành án, thiết làm rất hay.
Thước, viết nghiên sẵn đây đủ hạng
Thiếu chỉ dẫu giấy láng, mực ngời;
Chuồn trao, nào phải những lời.
Sang chơi 4 chuyên xin mời các ông
Tuy vật liến, nay không dễ đủ,
Bốn quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơ.
An-Hà An-Quán Bđ Saintenoy Cánh-thơ,
Đồn kinh.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trồng mía nhiều xin chờ đến lò rượu RHUM STELLA tại làng Phú-Thủ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua đừng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vậy xin đồng bang liêu vài cất tiền làng phí mua đọc giúp vui giây lát, giải muộn thoán cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tệ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

At mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6\$50

100 cuốn giá..... 12

LE-KHANH-TRINH

Geometre-civil

CANTHO—CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê-khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cantho—Chaudoc

Lãnh đạo điển thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sảng

Công chuyên làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Thuốc điều hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đá ngon, để dành lâu được không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TAI CHAU THANH CANTHO

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạt tùy theo giá.

Trong lục-châu, chừ vì nào muốn mua hoặc nhiên hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décortiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đáng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bán sách chữ quốc-âm để giúp cho hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiện yết thị, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MEN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gói..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre civil

Longxuyen—Chaudoc—Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ-NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạo điển thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyên làm kỹ

ang và tin giữ nhẹ

Điền chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gá-lốp là dươn, khói thơm hút không khó có.

Một mình hãng DENIS-FRERES có trữ bán sẽ mà thôi.

HIỆU MÓI Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Tru - **Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc bút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùg Lục-châu Quán-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chư-tôn lập tức. Nói tóm 1 đầu là: chư-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cánh-thơ có bán, thì tôi cũng có hể mà gửi ngay cho chư-tôn dặng vậy.

Xin chư-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiêu-cổ, giúp nhau, dặng mau tấn-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÀN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiến rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiêu cổ giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô-văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn Thơm lập, gọi là "Vô-văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn con nit học mau tân phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ) ....4\$

Học và ăn buổi trưa, ...7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường 12

Như ai dùng giày Quac-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô-văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là.....16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Aout thì tự còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bãi qua rằm tháng giêng thì tự bà con có bác ai có dịp đi Cánh-thơ ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đếu gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn-Thơm thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẰN THAY CON MẮT

Chủ nhưn **TRIEU-CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88 - **Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3 - **Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigon-Cholon, gần Chợ Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chứ vì có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thứ giả nong vào thêm hại

Bổn Dược Phòng có gửi thuốc tại nhà M. THAI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm giá của tiệm tôi, chứ vì ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sẵn lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BO BUYET YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuộc Thận rất nên đề dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu đề lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn ấm nơi thận thì lực thì mạnh giỏi:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không i, mộng-mị di-tinh cùng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nếu mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và ấm thận thì hơn sức Lộc-hung, thiệt là bổ thận hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Ban hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lâu trẻ, ngủ lằm, mới thì dái gât, lâu thì bãi hoại đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt từ-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chơn nguồn tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tể xương cốt, đi đứng có dấu không vững vàng, các chứng thuộc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thảo bùng rủng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bến bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện từ châu thân an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngượng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đái hạ, bạch đái hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thật hư mang môn hỏa kém, hay dái đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc này rất có tinh bởi thận, dẫu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dầm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bệnh hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chư quý vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Pông kéo làm thứ giả mạo

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIA:

Mỗi hộp hai hoàn .....1\$00

HỘI DÒNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lắm rông bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS

Cantho Cochinchine

Muốn mua, xin do ở
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÃNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mời lợi càng ngày về tay đông chương

Lu et approuvé avant publication
Cantho le 27 février 1920
L'administrateur adj.